

ZHODNOCENÍ ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU PLEMENE

VELŠSKÝ PONY A KOB ZA ROK 2013

Cíl šlechtitelského programu:

Plemenná kniha velšských plemen pony a kob byla založena v r. 1901 ve Velké Británii. Šlechtění velšských plemen pony a kob v České republice vychází z obecně závazných právních předpisů České republiky a řídí se především pravidly mateřské plemenné knihy ve Velké Británii (The Welsh Stud Book) a dále dlouhodobým programem navrženým Radou plemenné knihy. Chovný cíl se zabezpečuje metodou čistokrevné plemenitby u sekcí A, B, C, D a u nichž je plemenná kniha uzavřená. U sekce WPBR je plemenná kniha otevřená a pro zápis do plemenné knihy je podmínkou přítomnost minimálně 12,5% podílu registrovaných velšských genů. Selektce se provádí na základě výběru, informací a výsledků hodnocení. U hřebců je selekční tlak silnější.

Početní stavy v letech 2012 a 2013:

Tab. 1 – Početní stavy koní dle pohlaví v roce 2012

Početní stavy koní dle pohlaví	
Hřebci	105
Klisny	597
Ostatní	1219

Tab. 2 – Početní stavy koní dle pohlaví v roce 2013

Početní stavy koní dle pohlaví	
Hřebci	107
Klisny	465
Ostatní	1306

V současné době stále dochází k nárůstu počtu jedinců plemene velšský pony a kob, což je ovlivněno nejen nárůstem počtu narozených hříbat, ale především značným importem především z Nizozemí, Velké Británie, Německa. V roce 2012 bylo v rámci všech pěti sekcí používáno 105 hřebců k plemenitbě, v roce 2013 to bylo o 2 více, tedy 107. Výrazně se snížil počet klisen využívaných k plemenitbě, a to z 597 v roce 2012 na 465 v roce 2013. Tento úbytek může být způsoben úhyny klisen, ale také exportem klisen do Polska či na Slovensko.

Přesto je stále aktuální problematika zápisu do České plemenné knihy, především u hřebců. Hřelec může být registrován k plemenitbě pouze ve Velké Británii a na jeho potomky jsou vystavované pouze doklady ve Velké Británii. Díky dlouhodobé spolupráci mateřské plemenné knihy a dceřiných plemenných knih a osvětě mezi chovateli věříme, že brzy dojde ke sjednocení pravidel a následně také akceptace průkazů původu dceřiných plemenných knih mateřskou plemennou knihou.

Tab. 3 – Početní stavy dle jednotlivých oddílů plemenné knihy

Početní stavy dle oddílů PK	
HPK	107
PK	1
ZPK	307
HPK-AP	13
HPK (sport VZ)	3
HPK (sport)	1
HPK-AP (exter.M)	27
HPK-AP (sport VZ)	1
HPK-AP (sport)	1
HPK-AP extM,spVZ	4

V roce 2013 bylo do hlavní plemenné knihy zařazeno 107 jedinců z celkového počtu 572. Do základní plemenné knihy bylo zařazeno 307 jedinců a jeden do plemenné knihy.

Do akceleračního programu bylo zařazeno 46 jedinců na základě exteriéru, sportovní výkonnosti, absolvování zkoušek výkonnosti, nebo výkonnosti či exteriéru potomstva. Cílem akceleračního programu je dosáhnout maximálního genetického pokroku především prostřednictvím těch klisen, které svojí fenotypovou kvalitou (exteriéru i ostatních rozhodujících, zvláště charakterových vlastností), zaručují produkci kvalitních potomků ve smyslu platného šlechtitelského programu.

Zkoušky výkonnosti:

Jméno koně	Sekce	Majitel	Hodnocení
Angelis Blueberry	WPBR	Monika Bilinská	8,1
Taraco Bendigo	Wcob	Milada Macháčková	7,8
Limetree Precious	WCob	Kateřina Dietiová	7,5
Arvalon Honey Bee	WpC	Kateřina Dietiová	6,57
Cwrthafarn Crystal Queen	WCob	Markéta Šedivá	nezúčastnila se
Vazan Cymro Du	Wcob	Mahulena Richterová	8,75
Honey Bee´s Jomingo	WpC	Ladislav Procházka	8,4
Perrygrove Elizabeth	WpC	Ladislav Procházka	7,5

Zkoušky výkonnosti nejsou u velšských plemen pony a kob povinností k zařazení do plemenitby. Jsou však jednou z možností k zařazení jedince do HPK a AP. ZV může klisna

nebo hřebec absolvovat od 4 do 7let. Stále více majitelů svých koní se o zkoušky výkonnosti zajímá a počet koní, kteří absolvují ZV se zvyšuje.

Zhodnocení akceleračního programu:

Podmínky pro zařazení jedince do akceleračního programu zůstávají stejné jako v letech předešlých. Dochází ke zvyšování počtu koní, kteří absolvují výkonnostní zkoušky pod sedlem i v zápřeží a zvyšuje se nejen počet, ale také kvalita připravenosti koní.

V rámci mezinárodního šampionátu dochází také k nárůstu přihlášených a nejen ke zvýšení kvality v exteriéru, ale také v zvýšení kvality předvádějících a připravenosti koní.

V rámci akceleračního programu se rada plemenné knihy snaží chovatele a majitele koní motivovat k absolvování zkoušek výkonnosti, ale také pořádanými semináři a setkáními ke zlepšení jejich povědomosti o předvádění koní.

Pořádané akce (výstavnictví, semináře, ...):

Hlavní akcí, kterou ČSCHVK pořádá, byl Mezinárodní šampionát velšských pony a kob, konaný v Hradeckém jezdeckém klubu (Hradec Králové). V rámci šampionátu se posuzují zvlášť jednotlivé čistokrevné velšské sekce (tj. A, B, C, D) a kříženci (tj. Welsh Part-Bred). Každoročně se svazu snaží zvát zkušené zahraniční posuzovatele těchto plemen. Mezinárodní šampionát je zároveň národním svodem klisen a národním výběrem hřebců. V rámci šampionátu jsou klisny a hřebci zařazováni do HPK (hlavní plemenné knihy), případně do AP (akceleračního programu) na základě exteriéru.

V roce 2013 pozvání přijali posuzovatelé: Harold Zoet (Nizozemí) Sekce A + B, dětské rubriky, Tom Hughes (Velká Británie) Sekce C + D, WPBR.

V srpnu 2013 se ČSCHVK podílela na pořádání výstavy v Plasech, kde jsou hlavním organizátorem manželé Blažkovi. Posuzování se ujal pan Steve Everitt, který byl v roce 2012 jedním z přednášejících v rámci konference pořádané Mendelovou univerzitou v Brně. Účast na výstavě byla značná, stejně tak jako kvalita koní.

V listopadu 2013 byl uspořádán seminář zaměřený na výstavnictví a dětské rubriky s lektorkou Yvette Zoet de Bruine. Seminář byl poměrně značně obsazen a teorii obohatily praktické ukázky.

Členové ČSCHVK se pravidelně zúčastňují vrcholových akcí v zahraničí (výběr hřebců v Nizozemí, Royal Welsh Show ve Velké Británii, dražby v Nizozemí i Velké Británii). Stejně tak se členové rady plemenné knihy a předsednictva zúčastňují každoročního setkání plemenných knih s mateřskou plemennou knihou ve Velké Británii.

Celkové zhodnocení naplňování šlechtitelského programu:

Šlechtitelský program je nadále naplňován výběrem nejlepších klisen a hřebců do Akceleračního programu (AP) a Hlavní plemenné knihy (HPK). Stejně tak, jako pořádáním mezinárodního šampionátu s vysokou účastí a možností porovnat jednotlivé jedince s ostatními. Velmi pozitivní je také stále se zvyšující počet jedinců účastnících se výkonnostních zkoušek.